

Article Arrival Date

19.01.2022

Article Type

Research Article

Article Published Date

25.03.2022

Doi Number: 10.51296/newera.157

LOJİSTİK YÖNETİMİNİN ÖRGÜTLER AÇISINDAN GENEL BİR DEĞERLENDİRİLMESİ

A GENERAL EVALUATION OF LOGISTICS MANAGEMENT IN TERMS OF ORGANIZATIONS

Dr. Öğr. Üyesi Kaya AĞIN

Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon

Bölümü, kagin@erzincan.edu.tr,

ORCID ID: 0000-0003-2783-5334

ÖZET

Günümüz dünyası, küreselleşme faaliyetlerinin ve ticari uygulamaların hızla yaşandığı bir dönemdedir. Bu sebeple lojistik, tüm küresel tüketicilerin ihtiyaç duyduğu her türlü ürün ve hizmetlerin zamanlaması, yeri, maliyetleri uygun ve doğru şartlarda müşteriye yöneltebilmek için önemli bir işletme işlevidir. İşletmeler açısından ise lojistik, işletmeye girdilerin sağlanmasında, işletmenin süreçlerindeki bilgi akışında ve işletme çıktılarının hedef pazarlarda uygun dağıtımının sağlanmasında stratejik öneme sahiptir ve gerek işletme maliyetlerinin planmasında gerekse işletmenin değer kazanması açısından önem arz etmektedir. Ayrıca lojistik, işletmeler arasında ürün ve bilgi akışını sağlayarak tedarik zinciri olarak tanımlanan yapının gerçekleşmesine imkân sağlamaktadır.

Küreselleşmenin günden güne hız kazandığı yüzyılın son çeyreğinde işletmeler hem faaliyetlerinde devamlılığı sağlamak ve kazançlarının en önemli kısmını oluşturan müşterilerini kaybetmemek amacıyla lojistik uygulamalarını her geçen gün geliştirerek şirket süreçlerine dâhil etmektedirler. Fakat lojistik genellikle salt bir ulaştırma süreciyle bazen de bilgisayar yazılımları ile yapılan yapılan sayısal uygulamalar olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Ancak lojistiğin birçok sayısal işlemi içeren mali bir yanı olmakla birlikte her adımında planlama, organize etme ve denetim sağlayan yönetsel bir alanı de bulunmaktadır.

İşletmeler açısından oldukça öneme sahip olan lojistik faaliyetlerin ortaya çıkış sürecine ve gelişimine değinilerek bu faaliyetlerin işletmelerdeki lojistik yönetimi uygulamaları, işletmelere olan faydaları ve işletmelerde lojistik yönetimin çalışma alanları incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Lojistik, İşletme, Süreç.

ABSTRACT

Today's world is in a period where globalization activities and commercial applications are experienced rapidly. For this reason, logistics is an important business function to offer all kinds of products and services that all global consumers need, at the right time, at the right place, at the right cost, under the right conditions, to the right customer. In terms of businesses, logistics has strategic importance in providing inputs to the business, information flow in the processes of the business and ensuring the appropriate distribution of business outputs in target markets, and it is important both in the planning of operating costs and in terms of gaining value of the business. In addition, logistics enables the realization of the structure defined as the supply chain by providing product and information flow between businesses.

In the last quarter of the century, where globalization is gaining momentum day by day, businesses are developing their logistics practices day by day and including them in company processes in order to ensure continuity in their activities and not to lose their customers, who are the most important part of their earnings. However, logistics has generally been tried to be defined as numerical applications made with a pure transportation process and sometimes with computer software. However, although logistics has a financial aspect that includes many numerical operations, there is also a managerial aspect that requires planning, organization and control at every step.

By mentioning the emergence and development of logistics activities, which are critical for businesses, the logistics management practices of these activities in businesses, their benefits to businesses and the working areas of logistics management in businesses are examined.

Key words: Logistics, Business, Process.

1.GİRİŞ

Müşteri istek, ihtiyaçlarına uygun olarak, üretim noktasından tüketim noktasına kadar hammadde, yarı mamül, mamül, para ve bilginin çift yönlü akışını ve tedarik zinciri içindeki hareketliliğini verimli ve etkin olarak gerçekleştiren lojistik yönetimi taşıma sistemleri, depolama faaliyet, dağıtım ve stok yönetimi sistemi gibi iş süreçlerinde oluşturulan, ürünler artı değer kazandıran ve bütünleşik bir ilişkiye sahip olan tüm süreçleri ihtiva etmektedir. Günümüzde lojistik yönetiminin kullanılan tanımına göre; müşterilerin istek, beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamak üzere çok çeşitli ürün ve hizmetin ve bilgi akışının, başlangıçtan tüketime kadar olan tedarik zinciri sürecinde en verimli şekilde iş akışının ve depolanmasının gerçekleştirilmesi için planlama ve denetim uygulamalarını kapsamaktadır (CSCMP, 2013; Acar, 2016).

İş dünyasında yaşanan hızlı gelişmelerin ticari hayata olan etkileri, işletmelerin lojistik fonksiyonlarını geliştirmede katalizör ve motivatör bir unsurdur. Lojistik yönetiminin işletmelere birçok avantaj sağlamasına rağmen kendi içinde birtakım maliyetleri de ihtiva etmektedir. İşletme lojistiğinin amacı, bu maliyetlerin optimum seviyelere düşürülerek ürün akışının verimli ve etkin bir şekilde gerçekleşmesini sağlayacak bir sistem oluşturmaktır. Bu nedenle küresel ticarete etki eden çeşitli gelişmelere bağlı olarak lojistik fonksiyonu, nakliyecilik veya ürün pazarlaması için dağıtım kanalı süreci şeklinde bir düşüncenin ötesine taşınmıştır.

Bu çalışmada, lojistik yönetiminin ortaya çıkışı, tarihsel gelişimi geniş literatür taraması metodolojik olarak yapılmıştır. Ayrıca lojistik yönetim faaliyetlerinin örgütlerin üretim, pazarlama, kontrol ve müşteri memnuniyeti gibi iş süreçlerine olan etkileri ve işletmelere verimlilik açısından sağladığı yararlar incelenmiştir. Bu makale teorik bir araştırma makalesidir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dünya Ticaretinde Lojistik Faaliyetlerin Doğuşu ve Gelişimi

İşletmeye girdi oluşturan kaynakların tüm dünyada eşit miktarda sunulmamış olması, bireylerin farklı medeniyetleri ve kültürleri görme isteği ve her geçen gün artan tüketici isteklerini karşılamak isteyen işletmelerin yoğun bir rekabet ortamına girmesi ile lojistik yönetimi zenginleşerek daha kapsamlı bir boyut ve anlam kazanmıştır. Ticari manâda lojistik, taşıma, depolama, yönlendirme ve stok yönetimi gibi birçok süreci içinde barındıran ve ürüne katma değer kazandıran birbiriyle ilişkili uygulamaları içermektedir.

Konuya daha tarihsel bir perspektiften bakıldığında Akdeniz’de denizcilikle uğraşan toplumlardan günümüzün küresel aktörlerine kadar varlıklarını sürdüren toplumların temel başarılarının iş yaşamına yönelik iktisadi ve siyasal kabiliyetlerini, askerî güçleriyle sınır ötesi bölgelerde kabullendirdikleri anlaşılmaktadır. Bugün, ticari lojistik yönetiminin başardığı önem, işletmeleri lojistik verimliliklerini yükselterek rekabet ortamında avantaj sağlamaya yöneltmekte ve lojistik yönetimi algısı, küresel süreçte gitgide yelpazesi çeşitlenen bilgi ve teknolojik unsurlara bağlı olarak sürekli gelişmektedir. 1990’lı yılların başında küreselleşmenin ivme kazanmasıyla, örgütler daha fazla sınır ötesi ticareti yapmaya meyilli olmuşlardır. Bu nedenlerden dolayı işletmeler rekabetin temel unsur olduğu küresel iş dünyasında varlıklarını devam ettirebilmeleri için lojistik yönetimi hususlarında oldukça fazla öneme sahip oluşturmaya ve bu kavramın yenileşmesine katkı sağlamışlardır.

Tüm dünyada ticari, teknolojik, politik, sosyal ve kültürel değişimlere bağlı olarak işletmeler açısından modern anlamda lojistiğin ortaya çıkmasında etkili olan faktörleri şöyle özetleyebiliriz (Acar, 2016):

- Yatırım çeşitliliği gereksinimlerini maliyetleri azaltma açısından işletmelerin, kendi temel yetenek alanına odaklanarak; bu alanda uzmanlaşma isteği sonucunda tüm uygulamaları

kendi iç süreçlerinde gerçekleştirme düşüncesinin terk edilmesine ve diğer örgütlerle beraber faaliyet yapmaya yönelmeleri,

- Kaynakları geliştirerek, fırsat elde etmek isteyen örgütlerin verimli olmayan uygulamalardan uzak durmaları,
- Müşteri memnuniyetini arttırmayı amaçlayan işletmelerin müşteri taleplerini daha hızlı karşılayabilme isteği,
- İşlerin gelişmesi amaçlanarak, yeni teknolojileri uygulamak isteyen işletmelerin yatırımlarını belirledikleri temel alanlara odaklayarak diğer uygulamaları konuda uzmanlaşmış işletmelerden tedarik etmeye gayret göstermeleri,
- Çalışan sorunlarını elemine etmeyi arzulayan örgütlerin fiziksel olarak küçülmeye yönelerek farklı iş süreçlerini işletme çevresinden temin etmeleridir.

Dünya ticaret hayatında ve özellikle lojistik yönetim çerçevesinde tarihi süreçte gerçekleşen bu yenilikler çağdaş lojistik anlayışı ve uygulaması olarak ifade ettiğimiz kavramın ivme göstermesine sebep olmuştur. Farklı gerekçelerle temel iş alanlarına yoğunlaşan ve verimi olmayan iş süreçlerinde maliyetleri düşürmeyi amaçlayan örgütlerin dış kaynakları kullanma yöntemlerinde ilk sırayı lojistik uygulamalar almıştır. Bu sebeple lojistik yönetime ve lojistik işletmelerine olan ilgi gün geçtikçe artan bir durum haline gelmiştir.

2.2. Lojistik Faaliyetlerin Gelişimini Hızlandıran Etkenler

Lojistik faaliyetlerin tarihsel süreçteki gelişimi ve değişimi her yeni teşekkül gibi zorunlu durumlardan kaynaklanmıştır. İşletmelerin bu zorunluluklara karşılık verme çabaları ile başlayan lojistikte süreç, tarihten günümüze gittikçe ve artarak sürmektedir. Son senelerde ticaret, üretim ve teknolojik alandaki yenilikler ve buna izafeten paralel olarak meydana gelen sorunlar neticesinde artan girdi maliyetlerinin minimize edilmesi ve rekabetin yoğun yaşandığı iş yaşamında fırsatı elde etmek yönünden ortaya çıkan stratejik ve yenilikçi yönetim yaklaşımları ışığında işletmeler yeni uygulamalar arayışına yönelmişlerdir. Bu gerçekleşen süreç, lojistik faaliyetlere olan ilgiyi arttırmış; bu alanda büyük gelişmelere neden olmuştur. Bu bağlamda, ticaretin küresel bir yapıya dönüşmesi ve artan ürün hareketliliği, tüketici davranışlarındaki değişikliklere ve üretilen ürün çeşitliliğine neden olmuştur. Üretimde stratejik planlama yapmanın öneminin artması ve bağlı süreçlerde oluşan yenilikler ve değişimler, müşteri taleplerinin yerine getirilmesi, stoklama süreci arasında oluşan ödünleşmenin ortaya çıkardığı avantajlar veya maliyetler, değeri yüksek ürünlerin satışının farklı coğrafyalarda sunulması gereği ortaya çıkmıştır. Artan taşıma maliyetleri, teknolojik uygulamalar ve askeri lojistik faaliyetlerde gerçekleşen gelişmeler, ticari lojistik uygulamalardaki çeşitliliğe ve sosyal eğilimler açısından lojistiğin gelişmesini hızlandıran etkenler olmuştur (Çekerol, 2013).

2.3. İşletmelerde Lojistik Faaliyetleri

İşletme lojistik yönetiminin temel amacı, müşteri taleplerinin karşılanması amacıyla ürünlerin ve hizmetlerin tedarikçilerden son tüketici olan müşterilere doğru verimli ve etkili bir şekilde akışını sağlamaktır (Kaya, 2003). Bu faaliyet sürecinde en optimum faaliyet maliyetiyle gerçekleşen kaliteli, kontrol edilebilen ve sürdürülebilir bir tedarik zinciri oluşu varlığı verimli bir ürün dağıtımının gerçekleşmesi yoluyla müşterilere imkan oluşturduğu yer ve zaman faydaları neticesinde örgütlere rekabet üstünlüğü sağlamaktadır (Acar, 2016). Ayrıca lojistik faaliyetler, işletmenin finansal performansına etki eden vazgeçilmez örgütsel bir kaynaktır.

Örgütlerde lojistik yönetiminin ana hedefini gerçekleştirebilmesi için örgütsel faaliyetlerde başarı kazanılması gereken çeşitli hedefler olmaktadır. Bu hedefler kısaca hızlı yanıt, mesafenin optimizasyonu, ürünlerin konsolidasyonu ve en az maliyetli stoklama seviyesi sağlanarak meydana

gelecek düşük operasyonel maliyetler, dağıtım yapılan ürünlerin tedarik zinciri boyunca izlenebilirliği, sürdürülebilirlik ve dağıtımda tutarlılık, güvenli, minimum hasarlı ürün dağıtımını içeren kaliteli sevkiyat olarak özetlenebilir.

İşletmeler çeşitli lojistik faaliyetleri kendi iş süreçlerine dâhil ederek kendilerine rekabet avantajı sağlayabilmektedirler. Küresel gelişmelere, teknolojik yeniliklere bağlı yaşanan bu süreçler hem işletmelerin ortaya çıkacak dağıtım maliyetlerini en aza indirmelerini hem de sınır ötesi müşterileri ihtiyaçlarını karşılayarak müşteri portföyünü genişletmelerini ve kârlılıklarını arttırabilmelerini sağlamaktadır. Genel olarak lojistiğin temel ilkeleri sadelik, uyum, ekonomiklik, izlenebilirlik, süreklilik, esneklik, koordinasyon ve iş birliği ile yeterlilik olarak sıralanabilir.

2.4. Lojistik Yönetiminin İşletmedeki Önemi ve İşletmeye Sağladığı Yararları

Bir işletmenin varlığını devam ettirebilmesi için sağladığı hizmete veya ürettiği mamüle ve hizmete kıymet biçen müşterisinin var olması ve sunduğu bu hizmetlerden ya da ürünlerden kar sağlaması gerekir. Fakat söz konusu bu kârın kazanılması sadece müşterilerin talep ettiği mamüllerin müşterinin arzu ettiği miktarda, istediği zamanda, koşulda ve yerde satışa hazır hale getirilmesiyle sağlanacaktır.

Lojistik yönetiminin temel unsuru müşteri istek ve beklentilerini karşılamak bağlamında verimli ve etkin bir ürün akışının gerçekleşmesi yatmaktadır. Lojistik, müşterilerin isteğiyle başlayan ve talep edilenin karşılanmasıyla nihai bir sürecin verimli bir şekilde koordinasyonunu sağlayan bir sistem olduğundan dolayı; gerçekleştirilen her türlü faaliyetin sonucunda ortaya çıkan maliyetle ürün fiyatlarında bir orana sahip olması sebebiyle örgütlerde mali açıdan önem arz etmektedir. Bu kapsamda lojistik yönetimi, örgütler için ekonomik etkileri olan, zaman ve mekân faydası yaratan, işletmelere rekabet avantajı sağlayan son derece önemli bir işletme stratejisidir (Ballou, 1992; Ballou, 1997).

İşletmelerde etkili ve verimli uygulanan bir lojistik yönetimi, yoğun bir rekabet ortamının olduğu ticari pazarlarda işletmelere avantajlar sağlayan bir etken olarak görülmektedir. B. Neilson'a göre lojistiği iyi yönetebilmenin güç yaratan bir unsur olduğunu kavramamızı gösteren beş tez bulunmaktadır (Neilson, 2012):

- Lojistik, kapitalist sistemin hâkim olduğu günümüz koşullarında işletmelerin farklılıklar çıkarabilmeleri için gerekli temel planları sağlamaktadır,
- Lojistik, stratejik yönetim ve taktikler için öncü bir etken olmuştur,
- Lojistik güç, siyasal güç olarak adledilebilir,
- Lojistik, küreselleşen dünyada hetorejenliği gerekli kılar,
- Lojistik, öznel bir yapı oluşturur.

Neilson'un belirttiği bu beş tez sistemine ilişkin işletmeler, günümüz iş hayatında farklılıklar yaratabilmeleri amacıyla kendi iş süreçlerini iyileştirmeye başlamıştır ve işletmelerin lojistik yönetim süreçlerinde halâ iyileştirme yaparak rekabet avantajı yaratılabilecekleri temel kısımlar vardır. Bu bölümlerde yapılacak yenilik ve değişimler işletmeye çeşitli stratejik yöntemler sağlayarak bir strateji oluşmasına imkân sağlayacaktır. Ayrıca stratejik güç aynı zamanda küresel süreçte ülkelerin elinde bulundurduğu güçlü bir politik enstrüman olmaktadır. Ticari faaliyetlerin yapıldığı çeşitli ülkelerin kendi bünyelerinde değişiklik gösteren farklı bir sistemi vardır. Açıkçası lojistik yönetim sistemlerinde dünyanın her bölgesinde aynı faaliyetlere gitgide yalın bir lojistik yönetim faaliyetleri yapılamamaktadır ve bu da lojistik yönetim sisteminin öznel bir yapıda olmasına sebep olmaktadır.

2.5. İşletmelerde Lojistik Yönetiminin Çalışma Alanları

İşletmeler, müşterilerinin istek ve ihtiyaçlarını karşılayarak onlara fayda sağlar ve hem örgütler hem de müşterileri için katma değer oluştururlar. Bu değer ortaya çıkması üretilen bir ürünün satın alındığı süreçte ya da farklı bir endüstriyel üretimde kullanılması sürecindeki değerinin üretimi yapıldığı zamandaki değerinden fazla olmasına, söz konusu ürün için yapılan özel ambalajlama, malzemenin işlenmesi, ürünün depolanması ve stok kontrolü ve dağıtım süreçleri sebep olmaktadır. Bu bağlamda işletmelerde lojistik faaliyetler, üretimi yapılmış ürünlerin hedef pazara istenen biçimde, zamanda ve mekânda ulaştırılabilmesi amacıyla ham maddelerin gerekli yerde ve zamanında üretim sürecinde hazır bulunması için belirlenen tüm örgütsel süreçlerin yönetilmesini ve bu faaliyetlerin birbiri ile olan ilişkisini kapsamaktadır (Şen, 2006; Mucuk, 2004).

Bu bağlamda işletmelerde lojistik yönetimi iki süreci zorunlu kılmaktadır. Bunlar biri 'fiziksel tedarik' diğeri 'fiziksel dağıtım' süreçleridir. Fiziksel ürünlerin tedarik sürecinde; imalat faaliyetinde bulunan işletmelerinin üretim yapabilmeleri adına gereken ham madde ve üretimde yardımcı malzeme girdileri için yapılması gerekli tüm uygulamaları kapsamaktadır. Fiziksel dağıtım sürecinde, üretimi tamamlanmış ürünlerin müşterilere ya da tedarik zincirindeki aracı tedarikçilere ulaştırılması için gereken tüm uygulamaları kapsar. Söz konusu faaliyetlerin müşteri istek ve ihtiyaçlarını arzu edilen yerde ve zamanda karşılayabilmesi, iyi bir koordinasyon ve etkin bir planlama ile sağlanabilir. (Min ve Zhou, 2002).

İşletmelerde lojistik yönetimi tüm süreçlerin birbiriyle ilişkili olduğu bütüncül bir yapıda karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda tedarikçi örgütler, müşterilerinin üretim süreçlerini desteklemek amacıyla onların fiziksel malların tedarik sistemindeki istek ve ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde lojistik kabiliyetlerini geliştirmelidir. Bu faaliyetler bütününde işletmelerde pazar talep tahmini, envanter yönetimi, ağ tasarımı, elleçleme, depolama, ambalaj tasarımı ve paketleme ile nakliye faaliyetleri gerçekleştirilir (Min ve Zhou, 2002).

2.6. İşletmelerde Lojistik Yönetim Sistemine Yönelik Alınacak Kararlar

Lojistik faaliyetler, işletmelere birçok fayda sağlamanın yanında bazı maliyetleri de beraberinde getirmektedir. Değer zinciri içinde yer alan bu uygulamaların maliyetleri, tedarik zincirinin verimini arttırmak için işletmelerin, müşteri taleplerine cevap verme süresinden feragatta bulunmayacak en az seviyeye indirecek optimum bir lojistik yönetim ağı oluşturulmalıdır. Kısacası, müşteriye cevap sürecini kısaltmak amacıyla lojistik tesislerin miktarını arttırmak gerekmektedir. Halbu ki lojistik yapıların sayısındaki artış yapı yatırımı maliyetlerini yükseltecek aynı zamanda kaynak düzeyini yani stoklama maliyetlerini de arttıracaktır. Öte yandan tesis sayısının artırılması, toplam dağıtım maliyetlerinin düşmesine neden olacaktır. Dolayısıyla müşterilere sağlanacak memnuniyet seviyesine stratejik lojistik yönetim kapsamında karar verilip, meydana gelecek olumlu ve olumsuz sonuçlar arasında en uygun seviyede bir maliyet kapsayan lojistik yönetim ağı oluşturulmalıdır (Çekerol G. S., 2013).

Maliyetleri optimum düzeye çekebilecek şekilde bir lojistik ağı kurabilmek ilk olarak bu lojistik ağın planlanmasına, akabinde üretim, tedarik ve nakliye lojistiği gibi faktörlerin meydana gelmesine, nihai olarak geri dönüş sürecine cevap verecek lojistik sistem kurulmasına bağlıdır. Bu amaçla lojistik yönteminin, yönteminin, araçların, güzergâhının, navlun maliyetinin, sigortasının kapsamlı olarak düzenlendiği bir lojistik yönetim sistemi meydana getirilmelidir. Bu kapsamda bir lojistik yönetim sistemi oluşturulup uygulanırken işletme yöneticilerinin stratejik seviyeden operatif seviyeye kadar lojistik zinciri, kuruluşlar, mamül, üretim, nakliye ve müşteri ilişkileri gibi çeşitli konuları dikkate alarak işletme açısından önemli kararlara imza atması gerekmektedir (Acar A.Z., 2016).

2.7. İşletmelerde Lojistik Yönetim Yapılanması

Bir işletmede lojistik faaliyetlerin organizasyonu işletmenin yönetim stratejisi, firmanın büyüklüğü, ürünlerin dağıtım noktalarının sayısı, dağıtım yapılacak ürünlerin türü, benzerliği, hacimleri ve sayılarını kapsayan birçok temel unsura bağlıdır. Bütün bu hususlar bağlamında lojistikle ilişkin

tüm örgütsel faaliyetlerin çeşitli departmanlarda uygulandığı kademeli veya bütün lojistik uygulamaların bütünleştirilerek belirli bir departmanlarca yerine getirilmesi biçiminde uygulanabilir.

Yukarıda belirtilen seçenekler doğrultusunda bir örgüt lojistik uygulamalarını belirlediği bir lojistik departmanı aracılığıyla yönetip ve uygulamayı karar verirse bu defa belirlenen departmanı, merkezi bir bölüm halinde veya örgütün farklı stratejik departmanında veya coğrafi bölgesinde yer alacak biçimde organize edilmiş özerk bölümler biçiminde yapılandırır. Elbette bu seçime karar verilmesindeki en temel unsurlarından biri, örgütün büyüklüğü olmaktadır. Büyük ölçekli örgütler stratejik birimlerin her birinde lojistik bir departmanı bulundurmaya sağlayabilirken küçük ve orta ölçekteki örgütler ise çoğunlukla tek merkezli bir lojistik departmanı kurabilmeyi tercih etmektedirler.

Parçalı lojistik sisteminde tüm lojistik uygulamalar örgütler içerisindeki farklı departmanlar tarafından gerçekleştirilir. Bu durumda çıkış lojistiği olarak tanımlanan dağıtım faaliyetleriyle müşteri hizmetleri, hedef pazara olan yakınlıklarından ötürü, faaliyetleri pazarlama departmanı tarafından yapılabilmektedir. Bu şekilde alınan bir karar, faaliyet gösterilen pazara yakınlığı sebebiyle aynı departmanın talep öngörüsü belirlemesi ve dağıtım yapılacak ürünlerin depolanması görevini yerine getirmesini de gerektirebilmektedir. Öte yandan ürün ve hizmet lojistiği veya dâhili lojistik uygulamalar olarak belirtilen ham, yarı mamül ve üretim aşamasındaki mamüllere ilişkili olan giriş lojistiği, satın alma, üretilen ürünlerin depolanması, üretim sonrası ambalajlama ve bu süreçler boyunca ürün elleçleme faaliyetleri üretim departmanına verilebilir.

3. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bir işletmenin varlığını devam ettirebilmesi için iki önemli fonksiyona sahip olması gerekmektedir. Bunlardan ilki, işletmenin sunduğu hizmetlere ya da ürettiği ürünlere değer biçen bir müşterisinin olması, ikincisi ise sağlanan bu hizmetlerin veya ürünlerin işletmeye kâr sağlamasıdır. Lojistik yönetimi, müşteri isteğiyle başlayıp ihtiyacının karşılanmasıyla sona eren süreci etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesini sağlayan bir yapı olmaktadır. İşletmenin gerçekleştireceği her lojistik faaliyetin oluşturduğu ürün maliyeti fiyatında bir oran içermesi sebebiyle lojistik yönetimi örgütler için ekonomik önem arz etmektedir.

Lojistik ile ilişkili olarak meydana gelen üretim, dağıtım ve tedarik faaliyetleri içinde satın alma, ürün ve müşteri unsurlarının koordinasyonunu kapsamaktadır. Bu bağlamda ürünün ya da hizmetin üretilmesi için gerekli olan ham maddenin, malzemenin tedarik edilmesiyle başlayan, ürünün üretilmesi veya hizmetin gerçekleştirilmesi sürecini, bu ürün ve hizmetin müşteri istek ve ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmesi ve son tüketiciye kadar ulaşımının sağlanması takip etmektedir. Uygulanan tüm bu faaliyetlerde dikkat edilmesi gereken faktörlerden birincisi, işletme kapasitesinin ve yeterliliğinin gerçeği ve diğeri husus ise yapılan faaliyetlerde işletme verimliliğini maksimum düzeyde gerçekleştirmek adına bilgi akışının etkin şekilde sağlanmasıdır. Bu iki temel faktörün dikkate alınmaması durumunda iş yapma süreçlerinde yaşanacak sorunlar işletmede karmaşaya sebebiyet olacaktır.

Lojistik, işletmelerce oluşturulan değerın müşteriye iletilmesi yönünden olmazsa olmaz bir yönetim işlevidir. Bu sebeple örgüt faaliyetlerini müşteriye sunduğu fayda çerçevesinde değerlendirebilmek lojistik yönetimi kavramının önemini ortaya koyacaktır. Müşterilerin örgüte olan bağlılığının ve ilgisi ve alakasının sona ermesi sonucunda, örgüt rekabet avantajı sağlayamayacak, pazar oranını kaybedecek ve bir süre sonunda iş yaşamından çekilecektir. Lojistik yönetim performansı, işletmenin pazarda rekabet etmesinde ve müşteri memnuniyetinin artmasında en büyük etken olmaktadır.

KAYNAKÇA

- Acar, A.Z. (2010). Depolama ve Depo Yönetimi. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Acar, A.Z. (2016). Lojistiğe giriş, içinde (Ed. A.Z.Acar ve A.M.Köseoğlu) Lojistik Yaklaşımıyla Tedarik Zinciri Yönetimi, (2.b.) Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara., s.1-22.
- Acar, A.Z. (2016b). İşletmelerde lojistik yönetimi, içinde (Ed. A.Z.Acar ve A.M.Köseoğlu) Lojistik Yaklaşımıyla Tedarik Zinciri Yönetimi, (2.b.) Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara, s.23-44.
- Alkan, M. ve Erdal, M. (2007). Lojistik ve Dış Ticaret Sözlüğü. UTİKAD, İstanbul
- Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3976 E-ISBN 978-975-06-3703-2 Eskişehir, Ocak 2020 2638-0-0-0-2002-V01
- Ballou, R. H. (1992). Business Logistics Management. Pearson Education, USA.
- Ballou, R. H. (1997). Business logistics-importance and some research opportunities. *Gestão & Produção*, 4(2), 117-129.
- Bramel, J. ve Simchi-Levi, D. (1997). The Logic of Logistics: Theory, Algorithms, and Applications for Logistics Management. Springer- Verlag, New York, USA.
- CSCMP. (2013). Council of Supply Chain Management Professionals: <http://cscmp.org/about-us/supply-chain-management-definitions> adresinden alınmıştır.
- Çekerol, G. S. (2013). Lojistik Yönetimi. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2823, Eskişehir.
- İ.E.Ü. (2009). İzmir'de Lojistik Sektörünün Mevcut Durumu ve Gelişme Potansiyelinin Analizi. İ.E.Ü. Lojistik Yönetimi Bölümü. İzmir Kalkınma Ajansı, İzmir.
- Keskin, M. H. (2011). Lojistik ve Tedarik Zinciri Yönetimi: Geçmişi, Değişimi, Bugünü, Geleceği (4. b.). Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
- Küçük, O. (2011). Stok Yönetimi. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Min, H. ve Zhou, G. (2002). Supply chain modeling: Past, present and future. *Computers & Industrial Engineering*, 43(1/2), 231-249
- Mucuk, İ. (2004). Pazarlama İlkeleri. Türkmen Kitabevi, İstanbul
- Şen, E. (2006). KOBİ'lerin Uluslararası Rekabet Güçlerini Artırmada Tedarik Zinciri Yönetiminin Önemi. İGEME, Ankara